

Sosyal Bilimler Dergisi / The Journal of Social Sciences

Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi, Yıl: 6, Sayı: 40, Ağustos 2019, s. 612-620

ISSN: 2149-0821 Doi Number:<http://dx.doi.org/10.16990/SOBIDER.5202>

Nehir ÖZDEMİR

Gazi Üniversitesi Resim-İř Öğretmenliği Yüksek Lisans Öğrencisi

nehirahi91@gmail.com

Dr. Öğr. Üyesi Reyhan YÜKSEL GEMALMAYAN

Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü

rgemalmayan@gazi.edu.tr

RESİM İř EĞİTİMİ PROGRAMLARINDA VERİLEN SEÇMELİ SERAMİK ATÖLYE DERSİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Özet

Araştırmada seçmeli seramik atölye dersinin Resim-iř Eğitimi lisans programlarındaki yerini uzman görüşleri yönünde değerlendirmek amaçlanmıştır. Bu amaçla sekiz açık uçlu soru görüşme için hazırlanmış, nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması yapılmıştır. Çalışma grubunu, Trakya Üniversitesi, Gazi Üniversitesi, Ordu Üniversitesi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Fırat Üniversitesi, Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültelerinin Resim-İř Eğitimi lisans programlarında seçmeli seramik atölye dersini veren öğretim elemanları oluşturmuştur.

Bu makalede görüşme sorularından üçü üzerinde durulmuş, seramik dersini veren öğretim elemanlarının, Resim-iř Eğitimi lisans programlarında yer alan seçmeli seramik atölye dersinin programdaki gereklilik ve yeterliğine ilişkin görüşlerini incelemek amaçlanmıştır. Edinilen araştırma verileri betimsel analiz tekniğiyle değerlendirilmiştir. Araştırma sonucunda üç boyutlu seramik eğitiminin sanat eğitiminde öğrencinin görsel dil gelişimi için oldukça önemli olduğu ancak; çoğu Resim-iř Eğitimi lisans programında dersin verilemediği, verilen programlarda ise seramik kili uygulama tekniklerinin ders saatiyle kısıtlandığı, sınırlı sürede bitirilmesi gereken üç boyutlu çalışmaların öğrencide motivasyon sorunlarına neden olduğu, ders sürelerinin ivedi arttırılması gerektiği bulgulanmıştır.

Anahtar kelimeler: Seramik, atölye, resim-iş eğitimi, üç boyutlu tasarım.

EVALUATION OF THE ELECTIVE CERAMIC WORKSHOP COURSE GIVEN IN PAINTING WORK EDUCATION PROGRAMS IN TERMS OF NECESSITY AND QUALIFICATION

Abstract

This study was conducted to investigate the purpose, content, educational evaluation status of the elective ceramic workshop course given in the undergraduate programs of painting education and to examine the place of these approaches in painting education programs. The research was formed within the scope of qualitative research method. In the determination of the findings regarding the necessity and qualification status of the elective ceramic workshop course, interviews were conducted with the lecturers who gave elective ceramic workshop courses in Trakya University, Gazi University, Ordu University, Nineteen May University, Fırat University and Uludağ University. The interviews consisted of open-ended semi-structured questions were recorded by voice and in writing. Similar studies were examined through literature reviews and spatial inferences were obtained and the data obtained were included in the study in regular order. The findings were evaluated with content analysis method and recommendations were presented to the researchers.

Key Words: Ceramics, workshop, painting education, three dimensional design

GİRİŞ

Resim-iş eğitimi programları öğretmen adaylarına alan uzmanlığı kapsamında tekstil, özgün baskı, heykel, fotoğraf, resim, grafik gibi sanat dallarına ilişkin bir ders içeriği sunar. Resim-iş lisans programı öğrencisi dört yıllık eğitim-öğretim sürecinde bu derslerden birini ana sanat dersi olarak seçer; diğerlerini ise zorunlu seçmeli sanat atölyesi dersi olarak farklı dönemlerde alıp tamamlar. Programda ayrıca öğretmen adayının alan bilgisini öğretebileceği yöntemler üzerine pedagojik dersleri de yer alır. Ancak programdan mezun olan adayların öğretmenlik mesleğini gerçekleştirirken görsel sanatlar dersinde seramik eğitimi ve üç boyutlu uygulama öğretiminde sorunlar yaşadığı izlenmektedir. Yaşanan bu problemin nedeni adayların üç boyutlu tasarım eğitimini temelde kavrayamamış olmalarıdır. Resim-iş eğitimi programları kapsamında yer alan disiplinlerin öncelikli hedefi, öğretmen adaylarında yaratıcılığı, üç boyutlu algıyı ve görsel okuryazarlık düzeyini geliştirmek olmalıdır. İki boyutla sınırlandırılmış atölye dersleri, verilen özelliklere sahip öğretmen adaylarının yetiştirilebilmesi için tek başına yeterli görülmemektedir. Görsel sanatlar eğitimi, bireyin duygu, düşünce ve izlenimlerini anlatabilmesinde yeteneklerini ve yaratıcılık gücünü estetik düzeye ulaştırmak amacıyla yapılan bütün eğitim çabalarını içermelidir (Demirkale, 2010). Seramik atölye dersleri ile verilen üç boyutlu tasarım eğitimi, bu beklentileri tam anlamıyla karşılamasına rağmen resim-iş eğitimi programlarında yeterli ders saatleri ile verilmemektedir. Ne yazık ki üniversitelerde gelişen ve değişen eğitim sistemine rağmen sanat eğitimi, kapsadığı bütün alanlara eşit ve etkili bir

öğretim yöntemi sağlayamamaktadır. Oysaki sanat eğitiminde, bireyin yalnızca sanatın tek bir yönüyle değil birçok yönüyle eğitilmesi amaçlanır. Farklı disiplin olanaklarının tanınmasına fırsat veren bu yaklaşım bireylerde farkındalığın ve estetik duyarlılığın gelişmesine olanak verir. (Yolcu, Yılmaz, Maccario, Ünalın & Aykaç 2010: 4).

Yapılan araştırmada seçmeli seramik atölye dersinin resim-iş eğitimi lisans programındaki yerini uzman görüşleri yönünde değerlendirmek amaçlanmıştır. Bu genel amaç kapsamında sekiz soru hazırlanmış, dersi veren öğretim elemanlarının sorulara ilişkin görüşleri alınmıştır. Hazırlanan sorulardan üçü seçmeli seramik dersinin lisans programındaki gerekliliği ve yeterliği üzerinedir. Bu makalede konu bağlamında aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

Seçmeli Seramik dersini veren öğretim elemanlarının;

1. Resim-iş eğitimi lisans programında yer alan seramik eğitiminin gerekliliği hakkında ne düşünüyorsunuz?
2. Sizce seçmeli seramik atölye ders saati bu dersi işlemek için yeterli midir?
3. Resim-iş eğitimi programında öğrenim gören öğrencilerin seçmeli seramik atölye dersini almalarının mesleklerine katkısı nedir?

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Açık uçlu görüşme modeli kapsamında nitel araştırma deseni kullanılmıştır. Nitel araştırma: Gözlem, görüşme ve doküman değerlendirilmesi gibi veri toplama yöntemlerini içeren, algı ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül şekli ile ortaya konan, nitel bir sürecin izlendiği araştırma yöntemidir” (Yıldırım & Şimşek 2004: 35). Kişinin davranışlarının nedenleri, herhangi bir konudaki görüşleri veya duyguları öğrenilmek isteniyorsa en uygun yöntem yine aynı kişiden bilgi almaktır. Kişinin görüşme esnasında açık uçlu sorulara vereceği özgür yanıtlar çerçevesinde düşüncelerini, duygularını ya da görüşlerini öğrenmek daha doğru sonuçlar ortaya çıkaracaktır (Türnüklü 2000: 544).

2.2 Çalışma Grubu

Araştırma grubunu Trakya Üniversitesi, Ordu Üniversitesi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Fırat Üniversitesi, Uludağ Üniversitesi ve Gazi Üniversitesinin Resim-İş Eğitimi lisans programında görev yapan 7 öğretim elemanı oluşturmuştur. Araştırma grubunun belirlenmesinde öğretim elemanlarının seçmeli seramik eğitimi veriyorum olmaları esas alınmıştır.

2.4 Veri Toplama Araçları

Araştırmanın nitel verilerinin toplanmasında kullanılan açık uçlu görüşme formu alanyazından faydalanılarak araştırmacı tarafından geliştirilmiştir. Görüşme formunda “Resim-iş eğitimi lisans programında yer alan seramik eğitiminin gerekliliği hakkında ne düşünüyorsunuz? Sizce seçmeli seramik atölye ders saati bu dersi işlemek için yeterli midir? Resim-iş Eğitimi lisans programında öğrenim gören öğrencilerin seçmeli seramik atölye dersini almalarının mesleklerine katkısı nedir?” soruları yer almıştır. Seçmeli seramik atölye dersi veren uzman 3 kişinin görüşü alınarak soruların çalışmaya sağlayacağı katkı değerlendirilmiş gerekli düzenlemeler ile nihai haline ulaştırılmıştır.

2.5 Verilerin Analiz Edilmesi Ve Değerlendirilmesi

Araştırma verilerinin değerlendirilme sürecinde içerik analizi yapılmış ve betimsel teknikle izlenen yol şu şekilde özetlenmiştir:

- Bu araştırmada araştırmacı öncelikle 7 katılımcı ile yaptığı görüşmelerden elde ettiği tüm verileri bire bir raporlaştırmış ve katılımcılara (K1), (K2) şeklinde kodlar vermiştir.
- Konuya ilişkin alan yazın taranmış ve öğretim elemanı görüşleri çözümlenerek ortak bir bilgi alanı oluşturulmuştur.
- Hazırlanan görüşme formlarıyla öğretim elemanlarının tutumları bulgulanmış, yorumlanmış ve belirli sonuçlara ulaşılmıştır.

BULGULAR VE YORUM

3.1 Resim-İş Eğitimi Programında Seramik Eğitiminin Gerekliliği Hakkında Uzman Görüşleri

(K1)“Programdan mezun olan adaylar, Eğitim Fakültesinden Görsel Sanatlar Öğretmen adayı olarak mezun olmaktadır. Dijital dünya çocuklarının her kademedeki eğitiminde üç boyutlu seramik eğitiminin geçmişte olduğundan daha önemli olduğu bilinmektedir: Avrupa’da yapılan araştırmalar cerrahlık, mühendislik, mimarlık gibi meslek gruplarında analiz sentez ve üç boyutlu düşünme becerisinin gelişimi için üç boyutlu tasarım eğitiminin temel eğitim itibarıyla gerekli olduğunu tanımlamıştır. Dolayısıyla mantıksal ve duygusal bütünlüğe ulaşmış bireyler ve öğretmenler yetiştirmek adına üç boyutlu seramik tasarımı herkes için gereklidir. Üç boyutta sunulan görsel düşünce, iki boyutta sunulan görsel düşünceden daha geniş ve derin bir düşünce boyutuyla tasarlanmaktadır. Sanat eğitimi kavramsal ve imgesel düşünme süreçlerinin işlerliğini sağlarken; üç boyutlu tasarım eğitimi analiz sentez yetisini, duygusal zekâyı, uzamsal ve mantıksal zekâyı ve de zekâ yetilerini eş zamanlı çalıştıran bir eğitim sürecidir. Bu nedenle bir heykeli, mimari bir yapıyı, seramik bir formu okuyabilmek görsel sanatlar öğretmen adaylarının görsel okuryazarlık ve görsel kültür düzeyini geliştirecek, bütünlüğe ulaştıracaktır. Bu bağlamda öğretmen, salt resim eğitimi alırsa görsel dili okumak ve öğretebilmek yönünde istenilen yeterliğe ulaşamayacaktır. Çünkü görsel okuryazarlık eğitiminin temelinde Temel Sanat Eğitimi dersi (Temel Tasarım), bulunmaktadır. Ders, çoğunlukla uzmanlık dalı resim olan öğretim elemanları tarafından yürütülmektedir ancak üç boyutlu kil uygulamaları ders kapsamında çoğunlukla gerçekleştirilememektedir. Böylece görsel dil eğitimi temelden eksik kalmaktadır. Seramik eğitimi en önce bu eksiği gidermek için gereklidir.”

(K2) Anadolu’da yaklaşık 8000 yıllık geçmişi olan seramik sanatını, ülkemizdeki seramik sektörünün büyümesine paralel olarak üniversite kurumlarında da eğitim alanında gelişimini sürdürmektedir. Eğitim Fakülteleri ve Resim-İş Öğretmenliği Programlarında gösterilen tasarım dersleri öğretmen yetiştirmede katkısı olan derslerdendir. Plastik sanatlar alanındaki seçmeli seramik ve heykel dersleri ise, bu programlarda olmazsa olmazlardandır. Bireyin, mezuniyet sonrası öğretmenlik hayatında ders olarak gösterebilecekleri, 3 boyutlu tasarım oluşturabileceği, malzeme kullanarak teknik, üretim ve çeşitliliği bol olan seramik eğitimi, verilmesi gereken ve önemi büyük olan bir derstir. Öğrenciler, 2 boyutlu çizim ve renkli çalışmaların yanında, temel sanat derslerinde yapılan maket ve benzeri uygulamalar dışında, seramik derslerinde gösterilen tekniklerle daha farklı yaklaşım ve duygulara yönelmektedir. Öncelikle öğrenci bu derste rahatlamaktadır. Kağıt yüzeyinde tasarladığı projelerini malzemeye uygun olmak kaydıyla şekillendirme sürecinde, yoğun konsantrasyon ve stresi az olan farklı bir ortamda olmanın

heyecanını yaşamaktadır. Sonuçta kullanabileceği bir ürünü eline almak onu sergilemek ayrı bir motivasyonu yaratmaktadır.”

(K3) “2 boyutlu bir uygulama alanı olup, temelinde 3 boyutlu düşünme yatan resim sanatı öğrencilerinin, 3 boyutlu çözümler yapabilmeleri ve formu her açıdan irdeleyebilme becerisi geliştirebilmeleri için seramik dersinin önemli olduğunu düşünüyorum.”

(K4) “Çizim yeteneklerinin gelişiminde seramik gibi malzemelerle çalışmak üç boyut algısını artırmak yönünde destek olacaktır. Böylelikle iki boyutlu çizimlere yönelik sorunların çözümüne katkı sağlayacaktır.”

(K5) Seramik eğitiminin, üç boyutluluğu kavrayabilme açısından önemli olduğu kanaatindeyim. Resim ve benzeri uygulamaların aksine boyutluluk açısından el ve göz birlikteliği gereklidir. Dokunun görsel ve dokunsal olarak işlenebildiği ve hacmin belli teknikler ile verilmesi gereken seramik sanatında denge ve kompozisyon anlayışının farklılığının öğrenci tarafından hissedilmesi, disiplinler arasında yol belirlemede önemlidir.”

(K6) “Sadece Resim-İş Eğitimi programlarında değil ilkokuldan itibaren verilmesi gerekli derslerden biridir.”

(K7) “Çok gerekli çünkü 3 boyutlu materyallerle tasarım yapılması yanı sıra renk unsurunun kullanılması ile hem resim hem de heykel özelliği taşımaktadır.”

Katılımcılar seçmeli seramik atölye derslerinin resim-iş eğitimi programlarında mutlaka verilmesi gereken bir ders olduğu konusunda hem fikir olmuştur. Yapılan açıklamalarda seramiğin üç boyutluluğu kavrama, hayal gücünü ve el becerisini geliştirme açısından önemi vurgulanmıştır.

Üç boyutlu çalışmaların tasarım ve uygulama aşamaları öğrencilerin düşünme ve problem çözme gibi yetilerinin geliştirilebilmesi açısından önemlidir. Öğrencinin düşlediğini aktararak kendini ifade etmesi ne kadar kolaylaşırsa derse duyduğu ilgide aynı oranda artacaktır. Çapar’a (2008) göre yalnızca kâğıt, kalem ve boyaya indirgenen resim ağırlıklı yaklaşımlar aslında yanlış bir yönlendirmenin uzantısıdır. Öğrencilerin çoğu çizim ve iki boyutlu çalışmaları sevmesine rağmen üç boyutlu çalışmalar ile kendilerini daha iyi ifade ederler. (Çapar, 2008). “Seramik sanat eğitiminin tıp öğrencisine katkıları” başlıklı çalışmada seramik eğitimi verilen tıp öğrencilerinde meslekleri ile doğrudan ilgili olan hayal gücünü geliştirme, sabırlı olma, sorun çözme, el becerilerini geliştirme gibi birçok kazanımın gerçekleştiği söz konusudur. (Kanat & Mutlu 2017) . Üç boyutlu seramik eğitimi yalnızca sanatla ilgili bölümlere değil mühendislik, mimarlık, tıp gibi birçok alana da fayda sağlamaktadır. Bu bağlamda el becerilerinin ve yaratıcılığın gelişimini öncelikli hedef edinen resim-iş eğitimi programları için gerekliliği tartışılmaz bir gerçektir.

3.2 Seçmeli Seramik Atölye Ders Saatinin Dersi İşlemek İçin Yeterli Olup Olmadığına İlişkin Uzman Görüşleri

(K1) “Elbette yeterli değildir: Çünkü güzel sanatlar fakültelerinde seramik ve cam bölümlerinde dört yılda verilebilen eğitimin kuram ve uygulamada en asgari düzeyde bir dönemde öğrenciyi tanıtılması; iki-üç boyutlu uygulamalı çalışmaların yapılması gerekmektedir. Haftada bir gün olan derse, öğrenci yaklaşık dokuz hafta girmekte üç hafta devamsızlık hakkını kullanmakta vize-bayram-etkinlik derken ders süreci bazen sekiz hafta gerçekleştirilmektedir. Seçmeli seramik dersi pek çok haklı gerekçesi nedeniyle öğretim yılı içinde en az iki dönem ya da bir

dönemde haftada sekiz saat olabilirse anlamlı ve faydalı olacaktır.(Haftada dört saat olan seçmeli dersler, 2019-2020 eğitim öğretim yılı itibariyle YÖK tarafından haftada üç saate indirgenmiş bulunmaktadır.)”

(K2) “ Ders, tek dönemlik olup 4 saattir. Bu süre yetersizdir.”

(K3) “Benim görev yaptığım üniversitede seçmeli seramik ders saati, 3 saattir. Temel tekniklerin öğretilmesi ve uygulamaların takip edilmesi açısından bu süre yeterli gibi görünmekle birlikte, ders tek bir dönemde veriliyor ve tekrarı olmuyorsa süre yetmeyecek, öğrenci form oluştururken en önemli aşamalarda yalnız çalışmak zorunda kalacak, dolayısıyla da hatalarını göremeyecektir.”

(K4) “Seramiğin sanatsal bir malzeme olarak kullanılması onun teknik yönlerinin bilinmesine gerek olmadığı algısını doğuruyor. Seramik malzeme şekillendirme teknikleri ve özellikle sır teknolojisi açısından zaman isteyen bir süreç. Yine de haftalık seçmeli 4 saat bölüm müfredatı içerisinde dengeli bir dağılım Seramik dersi için”

(K5) “Birçok tekniği ve formu anlatmak için bu süre çok az.”

(K6) “Emin değilim kurduğunuz anlatım sistematığına göre ölçülemek gerekir. Kanımca dersler: Seramik tasarım tarihi uygulamaları çerçevesinde verilmelidir.”

(K7) “Aslında yeterli değildir çünkü seramik başlı başına birçok disiplini tekniği ve materyal zenginliği nedeni ile daha geniş kapsamlı işlenmelidir.”

Katılımcıların da belirttiği gibi seçmeli seramik atölye ders saatleri uygulama ve teorik öğretilerin tamamının sunulması için yeterli görülmemektedir. Sanat derslerinde nitelikli bir öğretim gerçekleştirebilmek için, yeterli ders saatine ihtiyaç vardır. İçerisinde teorik bilgilenme, örneklerle bilgileri pekiştirme ve uygulamalarla kendini ifade etmeyi barındıran sanat eğitimi ve öğretimi, eğitimin her kademesinde amaç ve seviyeye uygun ders saati ile mümkündür.(Buyurgan 2012: 7). Eğitim-öğretim programlarının bir bölümünün çağın gereksinimlerine cevap vermediği söylenebilir. Hazırlanan programlarda öngörülen konuların uygulama alanlarının oluşturulamaması programları ile çeliştiğini açıkça göstermektedir.(Aslan & Şener 2014). Seramik dersleri teorik bilgilerin yanında uygulama alanlarının da oluşturulması gereken aktif bir ders olmalıdır. İmgeleme, boyama, tasarım, inşa, kurutma ve pişirme gibi birçok aşamadan geçen seramiğin 3,4 saat dilimine indirgenmesi oldukça güçtür. Seramik eğitimi teknolojiye dayanan ve hassas çalışma planı gerektiren sistematik bir derstir. Resim-iş eğitimi programlarında verilen seçmeli seramik atölye dersleri ile öğretmen adaylarının üç boyutlu düşünebilme yetilerinin geliştirilmesi planlanır. Fakat mevcut ders süresi, dersin teknik boyutunun eğitim planlaması içerisinde yer alması için yeterli görülmemektedir. Derslerin haftalık 3 saat olarak belirlenmesi ise çalışmalarındaki eksikliğin görülebilmesi için dahi yeterli olmamaktadır. Dersi veren uzman kişilerin sirlama, dekor, torna gibi spesifik alanlarda uygulama yaptırılmadığı görüşünde hem fikir oldukları saptanmıştır. Öğretmen adaylarının seramik atölye derslerini almış sayılmaları meslek hayatlarında derse ilişkin bilgileri öğretecek nitelikte olduklarının göstergesi olmalıdır. Bu nedenle öğretmen adayları derse ilişkin tüm gelişmeleri kolaylıkla analiz edebilmelidir. Elde edilen verilerde bu ders saatinin kısıtlanmasından dolayı eğitimcilerin teorik ağırlıklı eğitim yoluna zorlandıkları görülmektedir. Çağımızda farklı disiplinlerin eğitim yöntemlerine dahi girmiş olan seramik

sanatının resim-iş eğitimi programları bünyesindeki ders saatinin yeniden düzenlenmesi önemle gereklidir.

3.3 Resim-İş Eğitimi Programında Öğrenim Gören Öğrencilerin Seçmeli Seramik Atölye Dersini Almalarının Mesleklerine Sağlayacağı Katkılarına İlişkin Uzman Görüşleri

(K1) “Her görsel sanatlar öğretmeni üç boyutlu sanat tasarımlarını okuyabilmelidir, okuyamıyorsa öğretmenin görsel dilde okuryazarlığı tamamlanamamış demektir. Seramik kilinin yoğrumsal şekillendirilme süreci, okul öncesi ve temel eğitim çocuklarında el-kol-kas gelişimini, el-göz-beyin koordinasyonunu sağlamakla beraber beynin her iki lobunu tüm zeka yetileriyle eş zamanlı işe koşmayı gerektirmektedir. Dolayısıyla vakıf okulları ve kolejler, özellikle görsel sanatlar seramik eğitimini verebilecek öğretmen adaylarını aramaktadır. Seramik fırını olan okullar, bu alanda yeterince donanımlı görsel sanatlar öğretmeni bulamadıklarını belirtmektedirler.”

(K2) “Mezuniyet sonrasında meslek hayatlarında veya oluşturacakları atölyelerinde, bu derste aldıkları bilgiler doğrultusunda öğrencilerine gösterebilecekleri farklı bir teknik olacaktır. Dersi almamış diğer öğretmenlerin yanında ayrıcalıklı olacak, öğrencilerinin derse katılımları daha fazla olacaktır.”

(K3) “Farklı malzemeler ile çalışma becerilerini, 3 boyutlu düşünme yeteneklerini ve seramik yüzeyler üzerine uygulama alternatiflerini geliştirmiş ve mesleki anlamda daha donanımlı olacaklardır.”

(K4) “Milli eğitim müfredatında görsel sanatlar dersi kapsamında Resim-iş Öğretmenleri çalışmaktadır. Bu anlamda bu ders kapsamında içerik, alan disiplinlerine dair, malzeme, materyal bilgisi önemlidir. Milli eğitim müfredatında ‘Resim Dersi’ başlığı ile ilgili bir ders olmadığı için Görsel Sanatlar kapsamına giren farklı disiplinlere dair alan bilgisine sahip öğrenci, donanımlı ve çözümleyici yaklaşımlar sergileyebilecek ve öne çıkacaktır.”

(K5) “Atanacakları okullarda öğrencilere üç boyutlu bir sanat eğitimi verebilecekleri düşünülebilir. Okul öncesinde küçük kas gelişimi açısından faydalı olabilir.”

(K6) “Seramik yapım ve üretimi gibi takibi zorunlu bir çalışma sonucunda ortaya çıktığı için bilgi, ar-ge, dikkat, titizlik, kontrol, takip, muhasebe gibi yetenekleri de geliştirir. Öğrenci başka bir mesleği yapacak olsa dahi başarı için bu özellikler olmazsa olmazdır.”

(K7) “Kuşkusuz form inşa ve yüzeysel tasarımlar yaparken, seramik tekniğinin de diğer disiplinler gibi üç boyuta katkısı büyüktür.”

Aslan ve Şener “Resim iş eğitimi bölümünde öğrenim gören öğretmen adaylarının seramik eğitimi ile ilgili görüşlerinin incelenmesi” isimli makale çalışmalarında Seramik eğitiminin el, kol, kas gelişimi, problem çözme becerisi, hayal gücünün genişlemesi gibi birçok edini mi karşıladığını ve üç boyutluluğun kavranması açısından gerekliliğini açıkça ortaya koymaktadır. Çalışmada Seramik derslerinin mesleklerine sağlayacağı katkılar üzerine görüşleri alınan öğretmen adayları, derslerin üç boyutlu düşünme yetilerini geliştirdiğini ve bu kazanımın meslek hayatlarını olumlu yönde etkileyeceğini belirtmiştir. (Aslan & Şener 2017). Alınan uzman görüşleri literatürü destekler niteliktedir. Üç boyutlu tasarımların ve tasarım ilkelerinin öğretilmesi sürecinde kil ve seramik materyallerinin kullanılması öğrenciler için daha güdüleyici bir çalışma ortamı oluşturacaktır. Böylelikle görsel sanatlar alanında verilen üç boyutlu öğretim uygulamaları alternatif yöntem kazanacaktır.

SONUÇ ve ÖNERİLER

Bu araştırmada eğitim fakültelerine bağlı Resim-İş Eğitimi lisans programlarında verilen Seçmeli Seramik Atölye dersinin gereklilik ve yeterlilik düzeyi değerlendirilmiştir. Eğitim sisteminin her kademesinde üç boyutlu seramik eğitiminin önemi kavranmışken Resim-İş Eğitimi öğretim programlarının çoğunda seçmeli seramik atölye derslerine yer verilmediği görülmüştür. Seçmeli Seramik Atölye derslerinin, görsel okuryazarlık düzeyini önemli ölçüde geliştirdiği, duygusal, uzamsal ve mantıksal zekâ yetilerini eş zamanlı çalıştırdığı ancak ders saatinin tüm bu kazanımlara eş değer uzantıda olmadığı anlaşılmıştır. Seçmeli seramik atölye derslerinde kısıtlı zamanda komplike formlar ortaya çıkarma çabası öğrencilerin hatalarını telafi edememelerine neden olmakla birlikte motivasyon ve çalışma isteklerinin azalmasına sebebiyet vermektedir. Ülkemiz eğitim fakülteleri, Resim-İş Eğitimi programlarının birçoğunda Seçmeli Seramik Atölye dersinin olmadığı göz önüne alındığında MEB okullarındaki mevcut görsel sanatlar öğretmenlerinin söz konusu alanda yeterince donanımlı olmadığı anlaşılmaktadır. Üç boyutlu düşünebilme ve görsel okuryazarlık edinimini sağlayan sanatsal çabaların, doğru yönlendirilebilmesi açısından Resim-İş Eğitimi lisans programlarının tümünde Seçmeli Seramik Atölye dersinin verilmesi gerekmektedir. Dersin amacı, içerik ve malzeme durumu bakımından saatlerinin artırılması yönünde yeniden değerlendirilmeye alınabilir. Böylece Ayaydın'ın (2009) da belirttiği üzere, eksiksiz ve etkili biçimde verilen öğretim programı, iyi yetişmiş ve nitelikli sanat eğitimcilerinin yetişmesine zemin hazırlayacaktır.

KAYNAKLAR

- Ayaydın, A.(2009). Güzel Sanatlar Eğitimi Resim-İş Öğretmenliği Anabilim Dallarının Sorunları ve Çözüm Önerileri, M.Ü. Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi,Sayı:30, s:34.
- Aslan, S & Gökdemir, M,A. (2017). Resim-iş Eğitimi Bölümünde Öğrenim Gören Öğretmen Adaylarının Seramik Eğitimi İle İlgili Görüşlerinin İncelenmesi, Turkish Studies, 12(4),1-22.
- Buyurgan, S & Buyurgan,U. (2012). Sanat Eğitimi ve Öğretimi. Ankara: Pegem
- Çapar, M. (2008). İlköğretim İkinci Kademe Görsel Sanatlar Eğitimi Dersinde Üç Boyutlu Çalışmaların Önemi, Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 3, 114-124.
- Demirkale, O.C.(2015). Görsel sanatlar dersinin yaratıcı düşünme becerilerine katkısının İncelenmesi, (Yayınlanmış yüksek lisans tezi). Karadeniz Teknik Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Trabzon
- Kanat, S. & Mutlu, H, S. (2017). Seramik Sanat Eğitiminin Tıp Öğrencisine Katkıları, Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi, 10 (51), 729-736.
- Türnüklü, A. (2000). Eğitimbilim Araştırmalarında Etkin Olarak Kullanılabilecek Nitel

Bir Araştırma Tekniği Görüşme. Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi, 6 (24), 543-559.

Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2004). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri.

(4. Baki). Ankara: Seçkin Yayınları.

Yolcu, E., Yılmaz, M., Maccario, N., Ünalın, T. & Aykaç, V. (2010). Güzel Sanatlar Eğitiminde

Özel Öğretim Yöntemleri. Ankara: Anı Yayıncılık.